

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ**

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ**

*(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)
15 березня 2023 р.*

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

Київ – 2023

УДК 613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор,
Вавріневич О.П. д.мед.н., професор.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професор;

КОЛЕСНИКОВА І.П. – д.мед.н., професор;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професор;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 15 березня 2023 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К.: МВЦ «Медінформ», 2023. – 224 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «**Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини**» (Київ, 15 березня 2023 р.) висвітлено формування міждисциплінарних багаторівневих зв'язків екології та профілактичної медицини як складової системи громадського здоров'я, розуміння парадигми еколого-гігієнічних взаємин, направлених на зміцнення здоров'я людини через його соціальні, економічні, детермінанти, включаючи не лише питання безпеки харчових продуктів, умов праці та способу життя, профілактики інфекційних і неінфекційних хвороб але й мінімізації несприятливого впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення.

УДК 613+574]:061.3

*У разі повного або часткового використання матеріалів збірника
посилання обов'язкове*

*Оргкомітет конференції вважав за доцільне залишити
авторські тексти без змін*

© НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.Богомольця

ЗНАЧЕННЯ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ СЬОГОДНІ В УКРАЇНІ

**Приліпка К.О., Коршенко В.О., Матвієнко Т.М., Саргош О.Д.,
Філатова В.Л., Буря Л.В., Комишан І.В., Романюк М.В., Рак Т.І.**

Полтавський державний медичний університет

Профілактика – один із надзвичайно важливих напрямків медицини, який включає комплекс гігієнічних, медичних, соціально-економічних і санітарно-технічних заходів, спрямованих на усунення факторів ризику, що впливають на здоров'я людини, запобігання виникненню хвороб та забезпечення високого рівня громадського здоров'я населення. Види профілактики: первинна профілактика — спрямова на виявлення певних загроз (чинників ризику) для здоров'я здорової людини; вторинна профілактика — спрямована на попередження загострень та ускладнень наявних хвороб людини; третинна профілактика — комплекс соціальних, освітніх та медико-психологічних заходів, спрямованих на відновлення особистісного та соціального статусу людини, оптимальне повернення її в сім'ю, освітній заклад, трудовий колектив, до суспільно-корисної діяльності.

Світова спільнота неодноразово наголошувала, що основним критерієм доцільності і ефективності усіх без винятку сфер діяльності людини повинно бути здоров'я населення (Резолюції Генеральної Асамблеї ООН, 1979 р., Ріо-де-Жанейро, 1992, 2012 рр.). Зрозуміло, що досягти відповідного рівня громадського здоров'я можливо лише тільки при реалізації відповідної політики держави, суспільства, та їх інституцій, яка забезпечувала б профілактику захворювань.

У широкому розумінні профілактика включає також і всебічний розвиток людини. Медична профілактика є провідним напрямом реформи охорони здоров'я в Україні. Профілактика деяких хвороб відома ще зі стародавніх часів. Елементи профілактики, засновані на попередньому досвіді, існували в Стародавніх Індії, Римі, Греції та інших великих цивілізаціях. До профілактики захворювань відносяться різні сторони лікарської діяльності, починаючи від масової імунізації населення проти різних інфекційних захворювань (таких, наприклад, як кір, дифтерія чи кашлюк), до розробки методів знищення переносників захворювань (наприклад комарів, які є переносниками малярійних паразитів).

Високо оцінюючи значення превентивних заходів, ВООЗ оголосила XXI століття століттям «профілактичної медицини». Уряди цивілізованих країн і суспільство розуміють, що інвестування в здоров'я в кінцевому результаті підвищує економічний рівень будь-якої держави. Для цього необхідна не лише стратегія щодо недопущення захворювань як таких, а й заходи із популяризації здоров'я, тобто його підтримці та зміцненні.

Враховуючи щорічне зростання інфекційних і соматичних захворювань, випадків харчових отруєнь, часто реалізацію неякісних харчових продуктів, відсутність контролю за умовами праці тощо, надзвичайно важливо створити центри громадського здоров'я, забезпечити в них умови для діяльності фахівців профілактичної медицини, насамперед гігієністів та епідеміологів, котрі б

здійснювали масштабну пропаганду здорового способу життя і праці, надавали практичну допомогу лікувальним та навчально-виховним закладам і, безперечно, були матеріально зацікавлені в результатах своєї діяльності.

Охорона та зміцнення здоров'я – не лише особиста справа кожної людини, а й одне з найважливіших завдань держави. Охорона здоров'я в Україні має профілактичний характер та ґрунтується на комплексному соціальному, економічному і медичному підході.

Профілактика захворюваності й пропаганда здорового способу життя має стати економічно вигідною державі та фундатором громадського здоров'я для наших громадян.

ПСИХОГЕННО-ГІГІЄНИЧНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСІВ АДАПТАЦІЇ І ДЕЗАДАПТАЦІЇ В УРБАНІЗОВАНОМУ СУСПІЛЬСТВІ СТУДЕНТІВ З КРАЇН, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ВНЗУ

**Приліпка К.О., Коршенко В.О., Матвієнко Т.М., Саргош О.Д.,
Філатова В.Л., Буря Л.В., Комишан І.В., Романюк М.В., Рак Т.І.**

Полтавський державний медичний університет

У сучасному світі інтенсивно розширюються міждержавні освітні контакти, збільшується кількість молодих людей, які бажають отримати освіту за межами своєї країни. Успішність навчання іноземних студентів, рівень їхньої професійної підготовки значною мірою залежать від соціокультурної адаптації в країні перебування.

Україна володіє значним освітнім потенціалом і є активним учасником міжнародного ринку освітніх послуг. Протягом останніх років в Україну прибувають для отримання вищої освіти іноземні студенти більш ніж з 130 країн світу. Переважно це студенти з країн Африки, Арабського сходу, Індії, Ірану, Малайзії, Молдови, Турції та Узбекистану. Особливості морально-етичних норм етнічних груп, культурних цінностей, традицій та звичаїв, віросповідання — все це накладає свій відбиток на психологічний стан студента, який опинився в новому для нього мовному, соціальному, політичному та економічному середовищі. Адаптація до нових умов на побутовому рівні відбувається відносно швидко, а от все, що стосується засвоєння професійних знань в межах освітянського простору може займати досить тривалий період часу. Роль мовного бар'єру в цьому процесі недостатньо досліджений, мало висвітлений в літературі та потребує більш детального вивчення. Труднощі, які виникають в студентів під час навчання можуть призвести до виникнення відчуття розгубленості, незадоволеності та негативного ставлення до вищих навчальних закладів, стати причиною згасання звички відповідального ставлення до навчання.

Іноземних студентів в українській освіті приваблює відносно низька вартість навчання та проживання, фундаментальність окремих напрямків освіти та репутація провідних українських університетів, що зберігається протягом багатьох років. Освітнє середовище – основа будь – якого вищого навчального закладу. У ньому формуються умови для виховання і формування особистості,